

REMISSVAR
2017-03-22

Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande SOU 2017:17

Sammanfattning

FemNet delar slutbetänkandets utgångspunkt att ”de som bor och arbetar i landsbygderna ska ha samma möjligheter till ett gott liv som medborgarna i resten av Sverige”. Vi delar också slutsatsen att en sammanhåller landsbygdpolitik är nödvändig för att nå dit.

De föreslagna landsbygdsbedömningarna i propositioner och förslag (för regeringen), konsekvensbedömningarna för landsbygden (för kommittéer) och ett tydligt landsbygdspolitiskt ansvar (för vissa statliga myndigheter och bolag) måste ha som en av sina utgångspunkter en landsbygd på lika villkor. Det samma bör gälla för Landsbygdsdelegationerna. Dessa bedömningar bör baseras på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet, där social hållbarhet innehåller bland annat jämställdhet och etnicitet

Samråd och samarbete med idéburen sektor och civilsamhällets aktörer på landsbygden är mycket viktigt för landsbygdens utveckling. För att säkerställa reell samverkan och ge möjlighet för idéburna aktörer att delta i samhällsbygget bör det övervägas att idéburen sektor, och andra centrala samhällsaktörer, ges permanent representation i Landsbygdsdelegationerna.

Vi är positiva till satsningen på folkbildning och fortsatt satsning på Leadermetoden.

Utredningen som helhet ska arbeta för hållbar tillväxt. En hållbar tillväxt behöver balans mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Utredningen fokuserar i stor utsträckning på den ekonomiska utvecklingen och dess konsekvenser. Det är helt naturligt eftersom ekonomin skapar många av de möjligheter som behövs för utveckling och tillväxt. Alla tre delarna, där social hållbarhet inrymmer jämställdhet och integration, behöver dock balansera för att det ska bli en långsiktigt hållbar utveckling och hållbar tillväxt. Därför behöver sociala och ekologiska konsekvenser integreras i konsekvensanalyserna för respektive avsnitt.

Sammantaget tycker vi inte att kommittén helt har lyckats synliggöra både kvinnors och mäns villkor och förutsättningar i frågeställningarna och förslagen.

Synpunkter på slutbetänkandet

Kapitel 1 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

FemNet delar slutbetänkandets utgångspunkt att ”de som bor och arbetar i landsbygderna ska

ha samma möjligheter till ett gott liv som medborgarna i resten av Sverige”. Vi delar också slutsatsen att en sammanhåller landsbygdspolitik är nödvändig för att nå dit.

Ambitionen att överbrygga motsättningarna mellan stad och land är mycket positiv. Ordval är också viktigt och en bit på vägen till nya värderingar och tankesätt är att välja formuleringar där landsbygd och stadsbygd är likställda och där ingen del ses om resten. Till exempel genom en utgångspunkt i att de som bor och arbetar, lever och verkar i landsbygder och stadsbygder ska ha samma möjligheter till ett gott liv.

Kapitel 2 Näringsliv och företagande

Det mål och de förslag som finns här är bra. För att konsekvenserna ska bli de avsedda av mobiliseringen av de näringslivspolitiska redskapen som till exempel Almi Företagspartner AB och innovationsnärverkande i Landsbygdsprogrammet med mera är det viktigt att bemötandefrågor är i fokus och att personer/företag som tar del av dessa redskap bemöts på lika villkor oavsett bransch, etnicitet, ålder eller kön. Se vidare synpunkter på Kapitel 10.

Kapitel 6 Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

Enligt vår mening är detta ett grundläggande område för ett gott liv på landsbygden, likväl som i staden, som ger förutsättningarna för alla andra områden. Se vidare kommentarer till kapitel 10.

Kapitel 8 Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

De föreslagna landsbygdsbedömningarna i propositioner och förslag (för regeringen), konsekvensbedömningarna för landsbygden (för kommittéer) och ett tydligt landsbygdspolitiskt ansvar (för vissa statliga myndigheter och bolag) måste ha som en av sina utgångspunkter en landsbygd på lika villkor. Det samma bör gälla för Landsbygdsdelegationen. Dessa bedömningar bör baseras på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet, där social hållbarhet innehåller bland annat jämställdhet och etnicitet.

Landsbygdsdelegationen är ett bra initiativ för samordning mellan myndigheter som verkar på landsbygden. Det är viktigt att Landsbygdsdelegationens sammansättning blir sådan att den konstruktivt och kreativt kan bidra till en positiv utveckling. Samråd och samarbete med idéburen sektor och civilsamhällets aktörer på landsbygden är mycket viktigt för landsbygdens utveckling. För att säkerställa reell samverkan och ge möjlighet för idéburna aktörer att delta i samhällsbygget bör det övervägas att idéburen sektor, och andra centrala samhällsaktörer, ges permanent representation i delegationerna.

Kapitel 9 Civilsamhället utvecklar landsbygderna

Här ser vi satsningen på folkbildning som positiv liksom den fortsatta satsningen på Leadermetoden. För att satsningen på Leadermetoden ska ge önskat resultat och metoden ska fungera som ett effektivt verktyg för att genomföra lokalt innovativ landsbygdsutveckling behöver den även fortsatt vara anpassad efter idéburen sektor. En utveckling mot en större administrativ börda i ansökningsförfarandet och ett mer ensidigt sysselsättningsfokus har märkts av i den innevarande perioden. Detta gynnar inte sektorsövergripande samverkan och

riskerar att missa att ta vara på de värdefulla initiativ som finns i idéburen sektor. Ett utvecklat samarbete mellan olika Leaderområden för att kunna ta till vara bredare initiativ, exempelvis på regional nivå, hade också varit önskvärt, samtidigt som det nära och lokala bör värnas.

Kapitel 10 Konsekvenser av kommitténs förslag.

Kapitlet ger en bra och nödvändig överblick på förslagets konsekvenser. Det finns ett antal konsekvenser av olika slag och sist kommer miljö, jämställdhet och integration, vilket inte är ett helt klokt sätt att hantera dessa aspekter på utredningens förslag.

I avsnittet *Konsekvenser för jämställdheten* diskuteras kvinnors företagande i de två första styckena. Den texten är en viktig del av konsekvensanalysen av förslagen under avsnittet *Konsekvenser av förslagen för näringsliv och företagande*. Det borde finnas där och inte enbart särredovisas. Kunskapen om skillnader i kvinnors och mäns villkor för att driva och utveckla företag är omfattande, inte minst genom flera program som drivits av Tillväxtverket bland annat om att främja kvinnors företagande och resurscentra för kvinnor. Behovet av ny kunskapsutveckling är inte lika nödvändig som behovet att sprida den kunskap som redan finns.

I avsnittet om *Konsekvenser för jämställdheten* finns i tredje stycket en konsekvensanalys om kvinnors och mäns utbildningsnivå på landsbygden som borde lyftas in som en del i avsnittet *Konsekvenser av våra förslag om kompetensförsörjning*.

I den texten konstateras att ”kvinnor i landsbygderna har i större utsträckning en högre utbildning och stannar samtidigt också oftare kvar i landsbygder, i synnerhet i glesa och mycket glesa landsbygder”. Konsekvensen av detta blir ”att särskilt uppmärksamma möjligheterna för att höja männens utbildningsnivå på landsbygden är därför viktig”. Enligt vår mening är mäns utbildningsbehov inte styrt av nivån på kvinnors utbildning utan har ett värde i sig oavsett kvinnors utbildningsnivå. Det är en olycklig formulering. Att kvinnor har god utbildning och vill stanna på landsbygden torde vara positivt för landsbygdens utveckling. Att män har en lägre eller låg utbildningsnivå är ett problem för landsbygdens utveckling som helt riktigt behöver insatser. Dessa insatser för ökade möjligheter till utbildning är positiva för både kvinnor och män.

I avsnittet *Konsekvenser för jämställdheten* finns det fjärde stycket som bör lyftas in i *Konsekvenser av våra förslag om kommersiell service, välfärdstjänster* eftersom det innehåller viktiga konsekvenser av de mål som ställts upp för områden. Där lyfts konsekvenserna för kvinnors och mäns möjligheter till förvärvsarbete. Förslagen får ju även konsekvenser för företagande och fritid för kvinnor och män och torde kunna bidra till ett mer jämställt liv även då.

I det femte stycket under *Konsekvenser för jämställdheten* finns ett avsnitt om folkbildningsinsatser som är en viktig del av den konsekvensbeskrivning som finns i avsnittet *Konsekvenser av våra förslag om det civila samhället*.

Konsekvenser för miljön, Konsekvenser för jämställdheten, Konsekvenser för integrationen

Det kan vara viktigt att samlat fokusera på dessa områden och samlat synliggöra hur utredningen beaktat och resonerat om konsekvenserna av sina förslag utifrån dessa aspekter. Samtidigt kan dessa konsekvenser inte lyftas ur konsekvensanalysen av respektive avsnitt och osynliggöras där. De behöver synliggöras även där för att inte bli åsidosatta och i värsta fall glömmas bort.

Utredningen som helhet ska arbeta för hållbar tillväxt. En hållbar tillväxt behöver balans mellan ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Utredningen fokuserar i stor utsträckning på den ekonomiska utvecklingen och dess konsekvenser. Det är helt naturligt eftersom ekonomin skapar många av de möjligheter som behövs för utveckling och tillväxt. Alla tre delarna, där social hållbarhet inrymmer jämställdhet och integration, behöver dock balansera för att det ska bli en långsiktigt hållbar utveckling och hållbar tillväxt. Därför behöver sociala och ekologiska konsekvenser integreras i konsekvensanalyserna i respektive avsnitt.

Sammantaget tycker vi inte att kommittén helt har lyckats synliggöra både kvinnors och mäns villkor och förutsättningar i frågeställningarna och förslagen.

FemNet

FemNet är en ideell förening, ett Lokalt ResursCentrum för kvinnor och har samma övergripande syften och målsättning som övriga resurscentra/Winnetföreningar i Sverige. FemNet bildades 2003 och har sitt säte i Malmö.

FemNet bedriver verksamhet i Malmös landsbygd, har under senare år arbetat med kvinnors liv i historia och nutid på Söderslätt samt har sökt Leadermedel för att mobilisera eldsjälar/förändringsagenter i lokala utvecklingsgrupper på Söderslätt för utvecklingsprojekt, integration och företagande.

Oxie 2017-03-22

Via Delvéus
ordförande

Bodil Nilsson
styrelseledamot